

Tři desetiletí biskupské služby

Mons. Josef Kajnek

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

11/2022 / ročník XXXII / 29 Kč

10 Adventní věnec

17 Pastorage

12 Koclířovské čtvrt století Hany Frančákové

21 120 let od vysvěcení Boromea

Vzpomínky sládnou jako hrušky

Před třiceti lety byl pomocným biskupem jmenován **Mons. Josef Kajnek**. Jako pomocný biskup stojí v Královéhradecké diecézi po boku již třetímu sídelnímu biskupovi. Ve svých vzpomínkách se vrátil k tomu prvnímu porevolučnímu, k arcibiskupovi Karlu Otčenáškoví.

” Před 30 lety jste přijal biskupské svěcení. Vybavují se vám kolem toho nějaké souvislosti?

Z jara roku 1990, to jsem byl knězem v Lázních Bělohrad, mě pan biskup Otčenášek požádal, zda bych ho neodvezl do Pardubic. A při cestě tam mi sdělil, že by mě do Pardubic chtěl z Lázní Bělohrad přesunout. Na to jsem tehdy panu biskupovi odpověděl, že do Pardubic se k panu kancléřovi Henychovi chodilo za trest, ale že pokud je to potřeba, půjdu. Později jsem pochopil, že to vlastně byla ze strany pana biskupa pro mě zkouška mé kněžské poslušnosti, poněvadž jsem v těch Pardubicích byl jen tři měsíce. A když ve službě generálního vikáře skončil v Hradci Králové můj předchůdce Josef Jakubec, kterého po třech měsících v této službě skolil infarkt, sdělil mně pan biskup Karel Otčenášek, že generálního vikáře půjdu dělat já.

” To byl vlastně velký kariérní postup.

Služba generálního vikáře je velmi náročná, přestože to obnáší mnoho pravomocí. Osobně jsem službu být pravou rukou biskupa těžce nesl, všechny ty zodpovědnosti, které na mě padaly. A v prosinci 1992 jsem se stal ještě pomocným biskupem, podle pana biskupa Karla i proto, že mně měl tento úřad dodat na vážnosti a také proto, abych mu pomohl s birmováním po diecézi a s dalšími službami.

” Zavzpomínejte na dobu s 23. královéhradeckým biskupem Karlem Otčenáškem, na zkušenosti s ním.

Jednou si nás, své nejbližší spolupracovníky zavolal do kaple sv. Karla Boromejského, která je v biskupské rezidenci. Tuto událost osobně považuji za velmi silný zážitek. Řekl tehdy: „*Tady na mě byl posledního dubna roku 1950 položen biskupem Pýchou kříž biskupského úřadu, zde jsem ležel před oltářem sv. Karla Boromejského. A vás jsem si vybral, abyste mi byli Šimony a pomohli mně kříž biskupské služby nadnášet.*“

” Vzpomínky sládnou jako hrušky na skříní. Na sv. Havla se totiž trhají hrušky, které jsou tvrdé jako řepa. Ale na Vánoce jsou již sladoučké. A stejně tak zesládly všechny moje vzpomínky.

Tehdy jsem si uvědomil, že máme těžkou, ale i krásnou službu pomáhat diecéznímu biskupovi nést tu tíhu a pokud možno ho i od něčeho osvobodit. Na pana biskupa Otčenáška jsme nedávno vzpomínali i v Trmicích, kde byl, jak se říká, ve

vyhnanství, když jsme odhalovali v místním kostele pamětní desku a jeho bustu. V Trmicích jsem ho poznal už jako bohoslovec, protože jsme tam za ním jezdili v neděli odpoledne do Dubiček z Litoměřic z kněžského semináře. Během odpoledních vycházek jsme ho stačili navštívit.

” Jak jste konkrétně vy přistupoval k úřadu generálního vikáře?

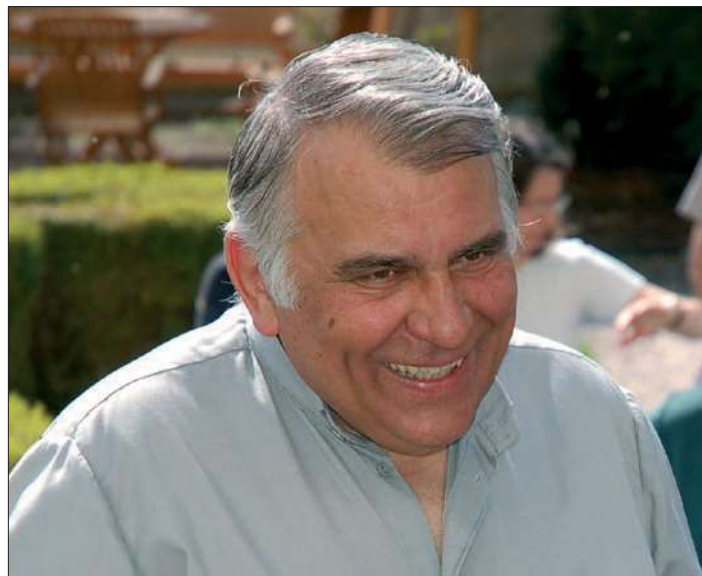
Otec biskup Karel mne povzbuzoval. Generální vikář je moje alter ego, druhé já. Chápal jsem úřad generálního vikáře jako toho, který pomáhá diecéznímu biskupovi, aby na všechno nebyl sám. I biskup se někdy potřebuje poradit s někým, když jde o závažnou věc nebo velké rozhodnutí. Karel Otčenášek byl hradeckým sídelním biskupem, přestože byl mimo službu, kterou nemohl v době komunismu vykonávat. Přesto i v mešním kánonu jsme vždy říkali: „...za našeho biskupa Karla“. Pro nás to byl biskup, který nesl odpovědnost za celou diecézi, tedy i za nás. A protože si mě zvolil později jako svého nejbližšího spolupracovníka, tak můj vztah k němu se prohloubil.

” Předpokládám, že vaše služba nebyla procházka rajskou zahradou.

Musím se přiznat, že některé situace jsem už jako generální vikář a pomocný biskup těžko nesl. Třeba ty kolem Nového Adalbertina. Katolíci ze švýcarského kantonu Thurgau se dozvěděli, že je v Hradci

Na audienci s kardinálem Vlkem u papeže Jana Pavla II.

Biskup Josef Kajnek je charismatický člověk

Králové biskup, který byl jedenáct let ve vězení. To pro ně bylo neslýchané a přáli si s tímto nespravedlivě stíhaným biskupem hovořit a navázat s ním spolupráci, a tak ho přijeli navštívit. Jejich první otázka byla: „co potřebujete?“ Protože byli z bohaté země, nabídli pomoc s investicí do nějakého projektu. Začala se tehdy opravovat biskupská rezidence, s jejíž opravou pomáhala diecéze v Sankt Pölten a další biskupovi přátelé ze světa. Švýcaři však chtěli pomoci s něčím rozsáhlejším, a tak jsme začali hledat místo, kde bychom mohli postavit pastorační centrum. Jednou z variant byla i novostavba, ale ta by byla příliš vzdálená od Biskupství.

Nakonec se zvolila oprava bývalé jezuitské koleje v sousedství biskupské rezidence. Pamatuji si, že kolej v minulých dobách sloužila různým institucím, mimo jiné i Svazarmu, skladům CO (civilní obrany) a také tam měl v pronájmu štukatéřskou dílnu pověstný pan Gronzík. Objekt koleje byl rozčleněn různými dřevěnými či zděnými příčkami na mnoho prostor. Švýcařům se budova jezuitské koleje líbila a byla podle nich vhodná na zřízení diecézního pastoračního centra. Objekt byl však už od doby Josefa II. ve státní správě.

Začala jednání, po nichž byla Biskupství jezuitská kolej vrácena. Sice v zoufalém

stavu, ale švýcarští přátelé se rozhodli celou renovaci financovat. Jenže asi v polovině rekonstrukce začali mít problémy i oni, a tak nám sdělili, že budeme muset dokončit rekonstrukci v naší režii. Tenkrát jsme měli dluh 55 milionů, což byly před třiceti lety, ve srovnání s dneškem, opravdu velké peníze. V té době jsem přivezl panu biskupovi od jednoho kněze dar 50 tisíc korun, které jsem následně na pokyn pana biskupa předal Ing. Uhlířovi, který měl rekonstrukci na starosti. Tenkrát jsem dostal málem zvrát, když mi řekl, tak máme na měsíc na úroky... Byla to těžká doba. Ale pan biskup Otčenášek tou svoji modlitbou a důvěrou,

Mons. Josef Kajnek

se narodil 18. 4. 1949 v Kutné Hoře. Na kněze byl vysvěcen po studiu na litoměřické bohoslovecké fakultě 26. 6. 1976 v Praze. Po vysvěcení byl kaplanem v České Třebové, pak administrátorem v Písečné a v Ústí nad Orlicí. Tam mu byl také za tzv. maření státního dozoru nad církvemi odňat v roce 1984 státní souhlas a navíc byl odsouzen k podmíněčnému trestu odnětí svobody. Po nuceném civilním zaměstnání u Státních lesů a v Metrostavu se vrátil do kněžské služby jako administrátor v Chomutovicích u Hořic, Lázních Bělohradu a v Pardubicích. V roce 1990 jej biskup Karel Otčenášek povolal ke službě generálního vikáře, kterou vykonával až do roku 1998. Pomocným biskupem královéhradeckým byl jmenován 4. 11. 1992 a biskupské svěcení přijal 12. 12. 1992 v katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové. V letech 1998–2001 se na

vlastní žádost na čas vrátil k pastorační práci ve farnostech v Jablonném nad Orlicí a okolí. Od roku 2001 bydlí v druhém největším městě diecéze v Pardubicích a zapojuje se do duchovní správy tamní farnosti. Od roku 1998 působil také jako biskupský vikář pro duchovní povolání a za Českou biskupskou konferenci mu byla až do roku 2020 svěřena péče o vězeňské kaplany. Po obnově Katedrální kapituly při katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové byl 10. 11. 2004 ustanoven proboštem kapituly. V době sedisvakance po odchodu diecézního biskupa Dominika Duky na svato-vojtěšský arcibiskupský stolec do Prahy byl až do nástupu nového diecézního biskupa Jana Vokála administrátorem Královéhradecké diecéze (2010–2011).

V letech 2011–2018 se stal opět generálním vikářem, v současné době je biskupským vikářem pro duchovní povolání a biskupským delegátem pro zasvěcené panny.

a za pomoci svých přátel, dokázal, že než předal diecézi svému nástupci, byl dluh splacený. Hrál v tom velkou roli důvěra v Boha, ale i v lidi. Zůstala tady díky tomu po něm krásná stopa.

77 Hrál v tom jistě roli i ono Otčenáškovské spřátelování.

Biskup Otčenášek měl takovou ideu – spřátelování všech se všemi a všech s Bohem. Mnozí to nedokázali pochopit. On neměl nepřátele, snad jedině ve vězení v Želivu, kde byl internován, když od dozorců dostával facky. Ale on sám jejich nepřítelem nebyl. I pro tu svoji ideu založil na Biskupství tradici adventních setkání, na které zval představitele města, kraje, veřejného života a institucí. Se všemi chtěl navázat kontakt. Zval je tedy každý rok do biskupské rezidence na adventní večeri, kde jim popřál krásné vánoční svátky a požehnal jim. Vzpomínám si na jednoho vojenského generála, který říkával, že pokaždé, když se vrátí od pana arcibiskupa, že je jako vyměněný. Všichni ti lidé, se kterými se biskup Karel Otčenášek takto scházel, si toho velmi považovali. A naopak, když pak

potřeboval něco náš pan biskup, vyšli mu vstříc a pomohli. Třeba jednou se potřeboval pan biskup dostat na Sněžku, na poutní bohoslužbu ke sv. Vavřinci. Jenže před tím ještě měl biřmování ve farnosti a nestihl by se tam včas dopravit autem. Zeptal se tedy onoho generála, jestli by ho tam nevzali helikoptérou. A tak letěl do Krkonoš helikoptérou. To jen dokresluje, že měli lidé hradeckého biskupa rádi. Ta adventní setkání fungují dodnes.

77 Administrátorem diecéze jsem byl třináct měsíců. A byla to služba těžká, těžká.

77 Biskup Otčenášek se nesmazatelně zapsal do dějin Hradce Králové i papežskou návštěvou.

Biskup Otčenášek byli s Karlem Wojtylou přátelé. Setkali se na pohřbu kardinála Štěpána Trochty v Litoměřicích. Psali si pak dopisy. Když bylo v roce

1997 Svatovojtěšské výročí, přál si náš pan biskup, aby navštívil Jan Pavel II. jeho diecézi A Svatý otec mu to splnil. Když papež cestou z Prahy do Hradce Králové přelétal nad Libicí, požehnal toto místo. Tenkrát ta hradecká papežská návštěva byla takovou akcí mládeže, protože jich na Velké náměstí přijelo opravdu hodně. Všichni na ni dodnes vzpomínáme, protože se jistě už nebude nikdy opakovat.

77 Byl jste roky generálním vikářem a zároveň i biskupem. Když se ohlédnete, vybaví se vám nějaká stěžejní záležitost, platná i dnes?

Jsem ještě pamětník, který zažil diecéze bez biskupů. Jejich následný příchod do diecézí byl velkou událostí. Byla to doba, a to jsem poznal v úřadu generálního vikáře, kdy se lidé domnívali, že mohou napsat petici, sehnat stovky podpisů a biskup je musí poslechnout. Především, když šlo o přesuny kněží. Vždy jsem jim vysvětloval, že musí věřit biskupovi, který má mnohem více informací o dané situaci a který má kněze k dispozici pro fungování diecéze. Při kněžském svěcení slibuje

Se současným diecézním biskupem Janem Vokálem u papeže Františka

Biskup Josef Kajnek je také biskupským vikářem pro duchovní povolání

Ⓛ Biskup Josef byl vyznamenán medailí Královéhradeckého kraje

Ⓛ Aby život v diecézi běžel správně, musí jít všichni jedním směrem

každý budoucí kněz úctu a poslušnost svému biskupovi. Z tohoto se musí vycházet. Stejně jako generál si svoje vojsko rozmísťuje podle dané potřeby a situace, tak i biskup má právo podle svých nejlepších plánů rozmístit kněze, kteří mu všichni slibovali poslušnost, podle jejich schopností, podle daných možností. Dnes se to celkem daří, ale na začátku to bylo často s velkým nepochopením. Důležité je, aby se lidem vysvětlovalo, že se nejedná jen z pozice autority. Já chápu, že je to v dnešní době neobvyklé, a pro mnoho lidí i nepochopitelné, ale takto to v církvi je. A když toto kněží pochopí a vysvětlí lidem, tak i oni to velmi rádi přijmou.

77 Proměnila se diecéze za posledních třicet let?

Když jsme v 90. letech začínali s životem církve ve svobodě, pravidelně jsme napočítali na nedělních bohoslužbách kolem 47 tisíc účastníků v celé diecézi. Předpokládám, že tomu v dnešní době tak zdaleka není. Myslím, že je to tak o 30 % méně. Starší generace vymírá. Na druhou stranu se každý rok hlásí mnoho dospělých, kteří žádají o křest. Úmrtím jich však ubývá více.

77 Vás však Pán Bůh postavil chvíli i do čela diecéze, když po odchodu biskupa Duky zůstal stolec neobsazen.

Administrátorem diecéze jsem byl 13 měsíců. A byla to služba těžká, těžká. Ale ulehčovala nám tuto situaci skutečnost, že ve stejnou dobu probíhalo šetření k nominaci nového biskupa. Ono to ale nebylo lehké ani za doby biskupa Karla Otčenáška. Je jedna stará pravda, kterou nám říkal v Litoměřicích náš profesor Hermach. Zní: Vzpomínky sládnou jako hrušky na skříni. Na sv. Havla se totiž trhají hrušky, které jsou tvrdé jako řepa. Ale na Vánoce jsou již sladoučké. A já si myslím, že stejně tak již zesládly všechny moje vzpomínky. A to nejen na biskupa Otčenáška.